

Нові напрями розподілу (*перерозподілу*) земель обумовлюють необхідність визначення основних видів та форм землекористування за участю суб'єктів у формуванні середньорічного попиту розподілу (*перерозподілу*) земель.

УДК 634.54

ВПЛИВ СХЕМИ САДІННЯ ФУНДУКА НА ЯКІСТЬ КОРЕНЕВОЇ СИСТЕМИ САДЖАНЦІВ

Никитюк В.І., Сіньков Н.І., магістранти
Подільський державний аграрно-технічний університет

Постановка проблеми. Фундук займає одне з провідних місць серед горіхоплідних культур. У світовому виробництві посідає третє місце після мигдалю та волоського горіха, але в Україні це практично нова плодова культура. Причинами недостатнього розвитку культури фундука є відсутність адаптованих до умов сортів та садивного матеріалу вітчизняних сортів, придатних для створення інтенсивних насаджень. При цьому, природний потенціал України дозволяє забезпечити внутрішні потреби у горіхах і вийти на зовнішній ринок із конкурентними пропозиціями для харчової та кондитерської промисловості. Актуальним на сьогодні є розроблення сучасних елементів технології вирощування садивного матеріалу вітчизняних сортів фундука.

Виклад основного матеріалу. Фундук (*Corylus maxima* Mill.) є цінною культурою, яка дає важливий харчовий продукт. Горіхи багаті на поживні речовини, а за калорійністю (понад 700 кілокалорій) залишили позаду рибу та м'ясо. У ядрах містяться невисихаюча жирна олія (58-72 %), яка добре засвоюється організмом, білки (14-18 %), вуглеводи (3-8 %), вода (4,8 %), крохмаль (9,9 %), усі 20 амінокислот, необхідних людському організму, 9 вітамінів, представлених переважно токоферолами, відомими як вітамін Е, каротин, біотин, макро- і мікроелементи та інші корисні речовини.

В Україні загальна площа під фундуком у господарствах усіх категорій і форм власності не перевищує 0,3 тис. га (за даними Держкомстату України).

Урожайність цих насаджень становить у середньому 5 ц/га, у тому числі на землях сільськогосподарського підприємств – 0,8, у господарствах населення – 11,3 ц/га. Валові збори горіхів у культивованих насадженнях фундука не перевищують 10-20 т на рік.

Фундук розмножується насіннєвим і вегетативним способами. Перевага вегетативного розмноження порівняно з насіннєвим полягає в тому, що воно дозволяє зберегти в потомстві всі господарсько-біологічні властивості материнської рослини. Крім того, такі рослини на 2-3 роки раніше вступають у пору плодоношення, ніж розмножені насінням.

Фундук легко розмножуються вегетативним шляхом, оскільки дає багато паростків і легко укорінюється відсадками. Усі методи вегетативного розмноження ґрунтуються на мітозі (поділі соматичних клітин), який і забезпечує збереження генотипу у нащадків.

У середньому за роки дослідження оптимальною схемою садіння маточника, яка забезпечила найвищий вихід стандартних відсадків, є $1,5 \times 0,3$ м ($67,4$ тис. шт./га), що на $15,3$ тис. шт./га перевищує умовний контроль.

Створення маточника фундука вертикальним способом за схемою $1,5 \times 0,5$ м є неефективним, оскільки дає низький вихід стандартних відсадків - $40,4$ тис. шт./га (менше у півтора рази).

У маточнику горизонтального способу закладання репродуктивну здатність визначали з одного погонного метра, що становила $10,8$ і $10,7$ рослини за схеми садіння маточника $1,5 \times 0,4$ та $1,5 \times 0,5$ м (ум. к.) відповідно.

Висновки. В умовах південної частини Лісостепу західного на чорноземі вилугованому для створення маточника фундука вертикальним способом оптимальною схемою розміщення маточних рослин виявилася схема $1,5 \times 0,3$ м, а горизонтальним - $1,5 \times 0,4$ м.

УДК 633.11:631.8:631.51.021(477.72)

ЗАСТОСУВАННЯ БІОПРЕПАРАТІВ У ПОСІВАХ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ПОЖИВНИЙ РЕЖИМ ҐРУНТУ ТА ЙОГО МІКРОБІОЛОГІЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ

Новохижній М.В., Коваленко О.А., Тимошенко Г.З., Коваленко А.М.,
кандидати сільськогосподарських наук

E-mail: izz.ua@ukr.net

Інститут зрошуваного землеробства НААН України

Мікроорганізми відіграють важливу роль у розвитку рослин, сприяючи підвищенню їх стійкості до стресів і збільшенню продуктивності. Потужним фактором підвищення продуктивності агроecosystem є активізація мікробно-рослинних взаємодій. З цією метою розробляються і вводяться в систему необхідних агротехнічних заходів екологічно безпечні комплексні мікробні препарати, а також регулятори росту рослин природного і синтетичного походження. Ці препарати сприяють інтенсифікації фізіолого-біохімічних процесів у рослин, підвищують їх стійкість до хвороб, а також позитивно впливають на мікроорганізми ґрунту. Практична зацікавленість біологічними препаратами зумовлена не тільки їх ефективністю, а й тим, що вони створюються на основі мікроорганізмів, виділених з природних біоценозів, що не забруднюють навколишнє середовище.